

KÚRIA

Bfv.I.1243/2015/6. szám

A Kúria Budapesten, a 2016. év január hó 26. napján tartott tanácsülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

A foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés vétsége miatt folyamatban volt büntetőügyben a terhelt felülvizsgálati indítványát elbírálv a Balassagyarmati Járásbíróság 12.B.148/2013/16. számú ítéletét, illetőleg a Balassagyarmati Törvényszék 7.Bf.111/2014/4. számú végzését hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, és ebben az ügyben sem az indítványozó, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

A terheltet a Balassagyarmati Járásbíróság a 2014. március 25. napján kihirdetett 12.B.148/2013/16. számú ítéletével bűnösnek mondta ki foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés vétségében [Btk. 171. § (1) bekezdés], ezért őt egy évre próbára bocsátotta. Rendelkezett az eljárás során lefoglalt dolgok megsemmisítéséről és a terhelt által viselendő bűnügyi költségéről.

A védelmi fellebbezések alapján eljáró Balassagyarmati Törvényszék a 2015. február 18. napján meghozott 7.Bf.111/2014/4. számú végzésével az első fokon eljáró járásbíróság ítéletét azzal hagyta helyben, hogy **a** terhelt cselekménye az 1978. évi IV. törvény szerint minősül.

A jogerős határozatok ellen **a** terhelt terjesztett elő, a törvényi

hivatkozás és érdemi indítvány nélkül felülvizsgálati indítványt.

Indokolása szerint a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet (KRESZ) 5. § (3) bekezdésének a) pontja az üzemben tartó kötelezettségét is megállapítja a műszaki-, biztonsági és környezetvédelmi szempontoknak meg nem felelő jármű esetén, kimondva, hogy az ilyen járművel az elindulást az üzemben tartónak kell megakadályoznia, ennek ellenére az ügyészség csak ellene, mint autóbusz-szerelő ellen emelt vádat, és a bíróság is csak az ő felelősségéről döntött. A baleset eleve nem történt volna meg, ha az üzemtartó a KRESZ-ben írt kötelezettségének eleget tesz.

Álláspontjának alátámasztására hivatkozott a tárgyaláson elhangzott tanúvallomásokra és szakértői véleményre, továbbá a nyomozás során igénybe vett szaktanácsadó nyilatkozatára, amely szerint az úton elkenődött minta származhatott a sérült autóbusz hátsó hídjából, ez azonban bizonyossággal nem volt megállapítható. Véleménye szerint a sérült busz telephelyre történő beszállításakor a ... Volán társaságnál követett gyakorlat szerint járt el, amelyet a balesetet megelőzően senki sem tett szóvá, a baleset megtörténtét követően azonban intézkedés történt a szabályos bevontatás feltételeinek biztosítására és a megfelelő oktatásra.

Végezetül ismét hangoztatta, miszerint igazságtalan, hogy a mást is terhelő felelősség alapján őt kötelezték sok százezer forintos kár megtérítésére.

A Legfőbb Ügyészség a felülvizsgálati indítványt a bizonyítékok mérlegelését támadó részében a törvényben kizártnak, érdemben pedig alaptalannak tartotta.

Álláspontja szerint a terhelt az általa végzett javítási munka során a reá nézve irányadó szakmai előírást tudatos gondatlansággal szegte meg, ez a magatartása a cselekmény eredményeként bekövetkezett testi sérüléssel okozati összefüggésben áll, az eredmény tekintetében pedig a terheltet ugyancsak tudatos gondatlanság terheli. A munkáltató, az üzemtartó és az autóbusz vontatását végző személy közreható magatartása pedig a terhelt büntetőjogi felelőssége szempontjából közömbös.

Ezért indítványozta, hogy a Kúria a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozatokat hatályukban tartsa fenn (BF.1398/2015.).

A Legfőbb Ügyészség indítványára a terhelt írásbeli észrevételeket tett, melyben egyrészt ismételten hivatkozott a karbantartási üzletágnál kialakult gyakorlatra, és arra, hogy a társaságnál betöltött munkaköre alapján a munkahelyi hierarchia alján állt, és

így a szakmailag nem megfelelő, ám a vállalatnál követett gyakorlattól való eltérés egzisztenciális ellehetetlenüléséhez vezetett volna.

A Be. 423. § (4) bekezdése szerint a Kúria a megtámadott határozatokat - az (5) bekezdés szerinti kivétellel - csak a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott részében és csak a felülvizsgálati indítványban meghatározott ok alapján bírálja felül.

A Kúria - e szabály betartása mellett - a következetes gyakorlatának megfelelően a felülvizsgálati indítványt minden esetben tartalma alapján bírálja el, és nem csupán arra figyelemmel, hogy az indítványozó abban melyik, a felülvizsgálatot megalapozó eljárási rendelkezést hívta fel. Így jár el a Kúria abban az esetben is, ha a felülvizsgálati indítvány előterjesztője nem jelöli meg az eljárási törvény azon rendelkezéseit, amelyek alapján a megtámadott határozatok felülvizsgálatát kezdeményezi.

Megállapítható, hogy a terhelt tartalmilag a büntetőjogi felelőssége megállapítását sérelmezi, ekként a felülvizsgálati indítvány a Be. 416. § (1) bekezdésének a) pontján alapszik.

A felülvizsgálati indítvány elbírálására a Kúria a Be. 424. § (1) bekezdése alapján tanácsulést tűzött ki, melyen a megtámadott határozatot a felülvizsgálati indítvánnyal érintett terhelt tekintetében a felülvizsgálati indítványban meghatározott ok alapján bírálta felül; emellett vizsgálta a Be. 423. § (5) bekezdésében meghatározott esetleges eljárási szabálysértéseket is, ilyet azonban nem észlelt.

Az indítványban foglaltak alapján a felülvizsgálat részben kizárt, egyébként pedig alaptalan.

A Be. 423. §-a (1) bekezdése alapján felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó, ami a felülvizsgálati indítvánnyal nem támadható.

Ez azt jelenti, hogy felülvizsgálat során a jogerős határozatban megállapított tényállás megalapozottsága, a bizonyítékok mikénti mérlegelése nem vizsgálható, az eljárás bíróságok által levont jogi következtetések - így a bűnösség megállapításának, és a cselekmény jogi minősítésének - helyessége kizárólag az irányadó tényállás alapulvételével bírálható el.

Ebből következően a felülvizsgálat során a tényállás helyessége, az ítélet megalapozottsága, a bizonyítékok értékelése nem bírálható felül. Így nem vizsgálható sem a terhelt, sem a tanú vallomásának

igazságtartalma, nem lehet a megállapított tényállástól eltérő vagy abban nem szereplő körülményre sem hivatkozni, így arra sincs mód, hogy a Kúria a bizonyítékokat átértékelve a jogerős határozatban írtaktól eltérő tényállást állapítson meg.

E törvényi tilalom ellenére **a** terhelt törvénysértés címén valójában a bizonyítékok mikénti értékelését, illetve az eljárt bíróságok mérlegelésének és a bűnösségre levont következtetéseinek helyességét, ezen keresztül pedig a tényállás megalapozottságát támadta, amikor arra hivatkozott, hogy a baleset bekövetkezésében az üzembentartó is felelős, illetve hogy a szaktanácsadó nem állította teljes bizonyossággal, miszerint a körforgalomban az olajszennyeződés az általa kiszerezelt tengelyből került az úttestre.

A terhelt e védekezésével tehát, mint a törvényben kizárttal, a Kúria nem is foglalkozhatott.

Megjegyzi a Kúria, hogy a törvényben kizárt a terheltnek az üzembentartó felelősségére való hivatkozása azért is, mert az ügyészség a jelen ügyben kizárólag **a** terhelttel szemben emelt vádat, márpedig a bíróság csak annak a személynek a büntetőjogi felelősségéről dönthet, aki ellen vádat emeltek, és csak olyan cselekmény miatt, amelyet a vád tartalmaz [vádolv, Be. 2. § (3) bekezdés]. A bíróság tehát nem vizsgálhatja olyan személy büntetőjogi felelősségét, akivel szemben nem történt vádemelés.

Ami **a** terhelt érdemi védekezését illeti a terhére rótt cselekmény kapcsán, az abban foglaltak a büntetőjogi felelősség megállapítása szempontjából nem alaposak.

Az 1978. évi IV. törvény 171. § (1) bekezdése szerint, aki foglalkozása szabályainak megszegésével más vagy mások életét, testi épségét vagy egészségét gondatlanságból közvetlen veszélynek teszi ki, vagy testi sértést okoz, vétséget követ el és egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

E gondatlan bűncselekmény megállapításához a következők szükségesek:

- Az elkövető olyan foglalkozást gyakorol, amelynek írott vagy a szakma által elfogadott íratlan szabályai vannak.
- Az elkövető e szabályokat gondatlanságból megszegi.
- Az elkövető az őt terhelő foglalkozási szabályok gondatlan megszegése folytán más vagy mások életét, testi épségét vagy egészségét gondatlanságból közvetlen veszélynek teszi ki, vagy testi sértést okoz.

A szakmai szabályok szerint a meghajtó-tengelyek helyszíni kiserelése során különös figyelemmel kell eljárni annak érdekében, hogy a hátsó hídban lévő mintegy 15 liternyi kenőolaj környezetbe történő kifolyását megakadályozzák;

a gyártó által kiadott kezelési és karbantartási utasítás a vontatásra vonatkozó valamennyi eshetőséget ugyan nem taglalja, azonban **a terhelt** annak ellenére, hogy a balesetet megelőzően munkáltatói oktatás alapján teljes körű műszaki ismeretekkel nem rendelkezett, kellő körültekintéssel végzett tevékenysége esetén az olaj környezetbe való kijutása megakadályozható lett volna.

A gondatlan szabályszegés azért róható a terhelt terére, mert a féltengely nyílásának rongyokkal történő betömése az autószerelői szakma szabályainak nem felelt meg.

Az autószerelői szakma szabályainak nem megfelelő eljárás miatt az eljáró bíróságok a büntető anyagi jog szabályainak megsértése nélkül, törvényesen állapították meg a bűnösséget és azt, hogy **a terheltet** a szakmai szabályszegést illetően gondatlanság terheli.

A büntető törvény szerint gondatlanságból követi el a cselekményét, aki előre látja magatartásának lehetséges következményeit, de könnyelműen bíz az elmaradásában; úgyszintén az is, aki a következmények lehetőségét azért nem látja előre, mert a tőle elvárható figyelmet vagy körültekintést elmulasztja.

A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján azt is helytállóan állapították meg, hogy terhére a gondatlanság első fordulata, az úgynevezett tudatos gondatlanság áll fenn a foglalkozási szabály megszegését illetően.

A felülvizsgálati eljárásban irányadó tényállás szerint (amely az előbbiekben kifejtettek szerint a felülvizsgálati indítványban nem kérdőjelezhető meg) az autóbusz vontatása közben a szabálytalanul lezárt féltengelyből az egyik géprongy útközben kiesett, a hátsó híd jobb oldali féltengelyéből olajszenyveződés került a ... követő körforgalomban az úttestre, melynek következtében a később a kereszteződésbe motorkerékpárral behaladó sértett nyolc napon belüli gyógytartamú sérülést szenvedett.

A gondatlan bűncselekmény megállapításához szükséges valamennyi feltétel megvalósult, a terhelt szabályszegő magatartása és a személyi sérüléssel járó baleset bekövetkezése között az okozati összefüggés fennáll. Törvényes, és az állandó bírói gyakorlatnak megfelelő a terhelt cselekményének az 1978. évi IV. törvény 171. § (1) bekezdése szerinti minősítése, miként az alkalmazott intézkedés neve és mértéke is.

A teljesség igénye miatt utal a Kúria arra, hogy **a** terhelt által megvalósított szabálytalan szétszerelés nem vonható a végszükségi helyzet [1978. évi IV. törvény 30. §-a] körébe sem: A törvény szerint az cselekszik végszükségi helyzetben, aki a saját, illetőleg a mások személyét vagy javait közvetlen és másként el nem hárítható veszélyből menti, vagy a közérdek védelmében így jár el, feltéve, hogy a veszély előidézése nem róható a terhére, és a cselekménye kisebb sérelmet okoz, mint amelynek elhárítására törekedett.

Ilyen helyzet azonban az irányadó tényállásból nem állapítható meg.

A terhelt által hivatkozott munkáltatói elvárás alapján pedig sem a végszükség, sem kényszerhelyzet nem állt fenn. Ez utóbbi az 1978. évi IV. törvény 26. §-a szerint akkor következik be, ha az elkövető a cselekményt olyan kényszer hatása alatt követi el, amely miatt képtelen az akaratának megfelelő magatartásra.

A bűnügyi költség teljes megfizetésére kötelezéstől az eljáró bíróságok méltányosságból eltekintettek, a terhelt felülvizsgálati indítványában említett kártérítést pedig nem a büntetőügyben eljáró bíróságok állapították meg, így az ennek a felülvizsgálati eljárásnak egyébként sem lehetne tárgya. Ezért - mivel **a** terhelt felülvizsgálati indítványa nem bizonyult alaposnak - a Kúria a megtámadott bírósági határozatokat a Be. 426. §-a alapján hatályukban fenntartotta.

A végzés elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 3. §-ának (4) bekezdése, felülvizsgálatát pedig a Be. 416. § (4) bekezdésének b) pontja kizárja. Az esetleges újabb indítvánnyal kapcsolatos figyelmeztetés a Be. 418. §-ának (3) bekezdésén alapul azzal, hogy a Kúria - a Be. 421. §-ának (3) bekezdése szerinti feltételek fennállása esetén - az elutasító határozat hozatalát is mellőzheti.

Budapest, 2016. január 26.

Dr. Csere Katalin s.k. a tanács elnöke, Dr. Soós László s.k. előadó bíró, Dr. Vaskuti András s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

AIné írnok

